

a kassai áll. főreáliskolát, a kassai prem. főgimnáziumot, a pápai ref. főgimnáziumot és a szombathelyi róm. kath. főgimnáziumot.

Oheroly János: a vágujhelyi izr. reáliskolát, a pozsonyi ág. h. ev. főgimnáziumot és a nagyszalontai áll. főgimnáziumot.

Ottó József dr.: a rozsnyói róm. kath. főgimnáziumot és a sárospataki ref. főgimnáziumot.

Párdány Emil dr.: a kecskeméti áll. főreáliskolát és a szolnoki áll. főgimnáziumot.

Porzsolt Jenő: a lőcsei áll. főreáliskolát és a lőcsei kir. kath. főgimnáziumot.

Schuschny Henrik dr.: a csurgói ref. főgimnáziumot, a zalaegerszegi áll. főgimnáziumot és a nagykanizsai kegyesr. főgimnáziumot.

Szemző Lajos: a csíkszeredai róm. kath. főgimnáziumot, a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumot és a székelyudvarhelyi ref. főgimnáziumot.

Szaifka Manó: a zentai közs. főgimnáziumot.

Tuszkó Ödön dr.: a debreceni ref. főgimnáziumot.

(Iszer Károly a hajdúböszörményi ref. főgimnáziumhoz történt kiküldetésének a közbejött akadályok miatt eleget tenni nem tudott.)

A címkérdést illetőleg megemlítem, hogy az intézetek többsége a torna s az elméleti tárgyak oktatója közt cím tekintetében az ifjúság kezébe kerülő értesítőben megkülönböztetést nem tesz. Ezzel, 80 intézet a testgyakorlásnak az elméleti tárgyakkal egyenlő értékét, fontosságát ismeri el 52 intézettel szemben.

Még Szerkesztő úrnak az előző számban tett megjegyzésére kívánok válaszolni. Az *aradi kir. kath.* főgimnázium versenyénél nem módszeres hibára mutattam rá, hanem, hogy a versenyfutásnál oly mérték-egységgel (yarddal) mérték a távolságokat, amely nálunk a mindennapi életben ismeretlen.

(Folytatjuk.)

Rugby.

A rugby (rögby) egy válfaja a football játéknak, amelyet egy tojásalakú labdával játszanak s amelyet idehaza nálunk mint a legdurvább játékok egyikének ismertünk. Különösen az amerikai hírek számos halálesetről számolnak be évente amelyek ezen játékmérkőzések alkalmával előfordúlnak.

E hó 10 és 11-én alkalmunk volt a játékot szemtől-szembe látnunk itt Budapesten, amikor 2 európai körúton lévő angol csapat azt bemutatta. Nagyon természetes, hogy az előző rossz hírek ezen játékról, no meg a játék szabályainak nem ismerése a bemutatás alkalmával kissé különösen hatott a nézőre, amely ott vált nagyon visszaszótóvá, amikor a játék alatt kézben vitt labdáért dulakodás folyt, sőt a szabályok szerint a labdavívó

játékost ellenfelének jogában volt földre dönteni, amely rendszeren futás alatt történvén igen erősnek látszó lebukásokkal és földön való hempergésből állott, de amelyek minden baj nélkül végződtek.

A játék természetesen akkor bír teljes jogosultsággal ha hígadt temperamentummal játszzák. — Durvaságnak helye nincsen. Angliában ép az úri nép kedveli ső inkább ezt, mint a nálunk is elterjedt association footballt játszsza.

Egy angol leírása szerint a játék a következőkép folyik, melyet 15 ember játszik 15-el szemben.

A játék a *kick-off*, az indító rugással kezdődik, amely ugyanúgy történik, mint az „association“-nál. Azontúl azonban a kezek dominálnak. Eltekintve a *scrummage*-től, ahol a testi erő és lábügység jut érvényre, a labda majdnem mindig a levegőben van. A fedezetek lesik, hogy mikor kerül ki a *scrummage*-ből, azután gyorsan továbbítják a mögöttük álló *three-quarter*-nek, aki addig szalad vele, amíg nem látja, hogy megfogják; akkor ő is továbbítja egyik társának. A *three-quarter* vonal így előre viszi a labdát, amíg fel nem tartóztatják, vagy amíg az ellenfél *goal*-vonala mögött le nem tette. Ez utóbbi esetben *try*-t érnek el, amely 3 pontot számít; szabad továbbá kísérletet tenni arra, hogy *goal*-t rúgjanak. Ez úgy történik, hogy a labdát kihozzák, *szemben azzal a helylyel, ahol letették*, s onnét a kapu felé rúgja a legjobb rúgó. Egyik társa a földre fekszik, s kezében addig tartja a labdát, amíg a rúgó jelt nem ad, hogy kész. Amint a labda a földön van, az ellenfél, amely addig a *goal*-vonalon marad, kirohan; a rúgó pedig a labdát próbálja rúgni, hogy az a kapu-léc fölé repüljön. Csak akkor van *goal*, amely 5 pontot számít (a *try*-ért járó 3 pontot azonban leszámítják), ha a labda a kapu-léc fölött, a két kapu-rúd között megy át.

Goal-t akár *drop-kick*, akár *penalty-kick* révén is lehet elérni. Ez esetben 3, illetve 4 pontot számít. Gyakran történik, hogy az egyik játékos, amint a labdát a levegőben elkpja, jelt csinál (*mark*) a földön sarkával: ez által szabad rúgást nyer. Ilyen esetből többször *goal* is az eredmény.

A *half* (fedezet) feladata a *scrummage*-nál vigyázni és a *touch*-nál a labdát bedobni. Sokszor az egész mérkőzés sorsa a fedezetek játékától függ. A *scrummage*-nál köteles a labda mögött maradni: az élelmes *half* emiatt sok fejtörést okoz még a legszemesebb bírónak is. Ha a labda már kiinn van a *scrummage*-on, az a *half*, akinek csatárai nem tudták kiadni, mint valami ragadozó madár lecsap szerencséesebb ellenfelére, hogy az valahogyan ne tudja a *threequarter* sornak kiadni, mert akkor veszedelem van. Ahol a csatársor erősebb, ott a *half* a zárt játéknak kedvez; ahol a *three-quarter* sor az erősebb, ott a nyílt játékra törekszik.

A *three-quarter* feladata úgy a védelem, mint a támadás.

Az ellenfél lendületbe jött támadását próbálja leszerelni, vagy azáltal, hogy az ellenféltől a labdát elszedi, vagy hogy azt feltartóztatja. A már egyszer átölelt *three-quarter*-nek nem szabad a labdát megtartani; azt a földre kell tenni, ha nem tudja társának átadni, még mielőtt elfogták volna, kísérletet tesz arra, hogy még az utolsó pillanatban is *touch*-ra rúgja. A védelem helyes taktikája a támadást a *touch* vonalra szorítani, mert a nyílt mezőnyben nehezebb azt feltartóztatni, a támadók pedig arra törekszenek, hogy a pálya közepén maradjanak, hogy aztán a szárny *three-quarter* a végén lerohanhasson.

A *back* szerepe tisztán csak védelmi. Jó rúgó legyen és biztoskezü; higgadt is legyen, mert nem könnyű dolog egy a levegőben repülő labdát elfogni akkor, amikor nyolc csatár teljes erővel rohan rá. Pedig ha elejti, a *try* bizonyos.

A csatárok feladata itt a *támadás előkészítése*; ritkán esik — kivéve az ireknél — hogy csatár csinál *try*-t. Erős, nehéz csatárok a *scrummage*-ban tarthatják a labdát, folytonosan előrenyomulva, egészen addig, amíg a szemes *half* nem figyelmezteti, hogy most már adják ki, mert a támadásra kitűnő alkalom kínálkozik. A nyílt mezőnyben rendszeren csak keveset driblizhetnek, mert az ellenfél valamelyik *three-quarter*-e mégis csak ráfekszik a labdára.

Ezen leírásból csak az tudja kivenni a játék lényegét, aki annak bemutatását látta. Homályos az egész, de szükségesnek találnám a játék szabályainak megszerzését s mielőtt pálcát törnék fölötte, okvetlen megkísérelném annak begyakorlását, hogy lássuk miként alkalmazkodik hozzá a magyar fiu temperamentuma.

Tagadhatatlan, hogy erős játék s van benne oly rész, mely durvaságra adhat alkalmat ép úgy azonban, mint a másik football nyújt. — De ha jó ez a játék angolnak, miért ne lenne jó a magyar diáknak is. Az erős játék ép arra ad alkalmat, hogy a játék legnagyobb hevületében is ne ragadtassuk el magunkat s urai legyünk szenvedélyeinknek, mely tulajdonság csak a fokozott intelligenciánál található fel.

Én játszani merem a rugbyt.

Az 1912. évi kerületi ifjúsági tornaversenyek közös szabadgyakorlata.

A kivitelre kerülő gyakorlatok leírása:

1. Gyakorlat.

1. Bal lépő-állás oldalt, páros karlendítéssel, oldalt középtartásba.
2. Bal támadóállás oldalt, páros karlendítéssel magastartásba.